

Tijdelijke Commissie integriteit inkoop en aanbestedingen politie

Rapportage derde kwartaal (november 2015 – januari 2016)

1. Inleiding

De minister van Veiligheid en Justitie besloot op 17 april 2015 om een onafhankelijk meldpunt in te richten voor bedrijven en andere belanghebbenden die melding willen maken van mogelijke misstanden of integriteitschendingen bij inkoopprocessen en aanbestedingen van de Nationale Politie. Dit meldpunt is open van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Meldingen worden behandeld door de hiertoe door de minister ingestelde Tijdelijke Commissie integriteit inkoop en aanbestedingen politie.

De commissie bestaat uit André de Jong en Huib van Romburgh en wordt ondersteund door Marianne Aalbersberg en Roel van Varick. De commissie heeft tot taak om:

- meldingen van personen, bedrijven of brancheverenigingen te verzamelen en te inventariseren;
- zo nodig nadere inlichtingen in te winnen naar aanleiding van meldingen;
- te beoordelen of een vervolgpprocedure nodig is en zo ja welke;
- de minister en de korpsleiding te adviseren over eventueel te nemen maatregelen.

Deze rapportage bevat een kort verslag van de meldingen en de werkzaamheden in de periode begin november 2015 tot en met eind januari 2016. In paragraaf 3 wijdt de commissie enkele woorden aan de terugkerende aanbeveling ten aanzien van escalatie van problemen.

2. Werkzaamheden

Evenals in de voorgaande periodes, was het rustig bij het meldpunt. In de afgelopen drie maanden namen drie personen contact op met het meldpunt. Geen van hen had een klacht over een aanbesteding van de Nationale Politie. Eén persoon had een vraag over een lopende aanbesteding en is doorverwezen naar de behandelend medewerker. Twee personen zochten contact met de Nationale Politie over zaken die niet direct met een aanbesteding te maken hadden. Zij zijn, na overleg, doorverwezen naar de betreffende afdelingen van de Nationale Politie.

De commissie bracht in de afgelopen maanden één advies uit aan de Korpschef van de Nationale Politie. Dit betrof een melding van een persoon die zich al voor de rapportageperiode tot de commissie had gewend. Op basis van een reconstructie van de voorbereiding van de aanbesteding concludeerde de commissie dat er geen aanwijzingen zijn dat er bij deze aanbesteding frauduleuze of anderszins onrechtmatige handelingen zijn verricht. De commissie concludeerde echter ook, dat de voorbereiding van de aanbesteding zeer problematisch is verlopen. Het projectmanagement stond er grotendeels alleen voor, en moest bovendien de weg zoeken in een veranderende organisatie. Gedurende de gehele voorbereiding, speelde op de achtergrond een onopgeloste discussie over de specificaties van de aan te besteden goederen. Op geen enkel moment in deze periode zijn alle betrokkenen gestructureerd met elkaar in gesprek geweest en op geen enkel moment zijn heldere besluiten genomen en gecommuniceerd. Het hoger gelegen (inkoop)management had vroeg in het proces maatregelen moeten nemen om de projectmanagers beter te ondersteunen in hun taak.

Wij adviseerden dan ook om te zorgen voor een heldere escalatielij. Iedere medewerker die – op wat voor manier dan ook – betrokken is bij een aanbesteding moet weten hoe problemen, discussies en vraagstukken kunnen worden geëscaleerd en wie er vervolgens besluit. Leidinggevenden binnen de inkooporganisatie moeten, zeker bij complexere aanbestedingen, inkopers actief ondersteunen in hun taak. Dat vraagt om regelmatige gesprekken ('hoe gaat het?') waardoor problemen eerder gedetecteerd én opgepakt worden.

De hiervoor beschreven gang van zaken zorgde uiteindelijk voor een situatie waarin betrokkenen verschillende conclusies trokken over de status van de aanbesteding. Sommige medewerkers van de Nationale Politie, en ook partijen buiten de Nationale Politie, leefden lang in de overtuiging dat de aanbesteding niet was doorgedaan, terwijl dat wél het geval was. De onderliggende discussie over strategisch gebruik van verlichting, en de gevolgen daarvan voor de uitrusting, is tot op de dag van vandaag niet opgelost.

3. Algemene bevindingen en aanbevelingen

Het aantal personen dat contact opneemt met het meldpunt blijft klein. Tegelijkertijd constateert de commissie dat eerdere constatering en aanbevelingen ook dit kwartaal herhaald kunnen worden: alle vier de aanbevelingen uit de halfjaarrapportage zijn onverkort van kracht. Het advies dat de commissie dit kwartaal gaf, past in het beeld dat de commissie tot dusver kreeg. Opnieuw valt op dat er gebrek was aan goede sturing en escalatie. Daarover stond in de halfjaarrapportage het volgende:

De behandeling van casuïstiek en de communicatie met de Nationale Politie geven de indruk dat escalatiemechanismen bij de Nationale Politie onvoldoende werken. Er lijkt onvoldoende informatie-uitwisseling te zijn tussen de centrale inkooporganisatie en de inkoopteams die de aanbestedingen doen. Die teams lijken er in complexe situaties ten onrechte alleen voor te staan, waardoor opkomende problemen niet tijdig worden opgelost of er te laat wordt bijgestuurd.

Aanbeveling: ondersteun inkoopteams die nu vaak voor het eerst landelijk (en dus complex) aanbesteden. Iemand in de top van de inkooporganisatie moet van begin tot eind verantwoordelijk zijn voor een goede en vlotte procesgang. Daar hoort ook bij dat er bij problemen snel 'op wordt geschakeld' om bij te kunnen sturen.